11.9.2018

Teija Pellikainen/ Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö

Puolustusvaliokunnalle

Hallituksen esitys Puolustusvoimien toimivaltuuksista miehittämättömään ilmailuun liittyvään uhkaan vastaamiseksi (HE 72/2018 vp)

Hallitusohjelman mukaan Suomen turvallisuusympäristön muutos ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista. Tämä koskee erityisesti uusien ja laaja-alaisten uhkien kuten hybridivaikuttamisen torjuntaa. Lakiesitys edistää mainitun hallitusohjelman ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevan kirjauksen toteutumista. Lakiesityksellä lisättäisiin lakiin Puolustusvoimista uusia säännöksiä. Puolustusvoimille tulee tarkentaa laissa nimenomainen valtuus suojautua vahingollista toimintaa vastaan, jotta maanpuolustuksen toimintaedellytykset säilyvät tulevaisuudessakin.

Erityisesti uhkaa Puolustusvoimille aiheuttavat vieraan vallan sotilaalliset toimijat ja niiden lukuun toimivat tahot, joilta suojautumiseen lakiesityksellä ensisijaisesti pyritään. Lennokkeja ja miehittämättömiä ilma-aluksia on mahdollista käyttää Puolustusvoimien toiminnan esteenä ja häirinnässä laitteen ominaisuuksien, käyttötavan, rakenteen tai kuorman avulla. Puolustusvoimat on tunnistanut miehittämättömän ilmailun sille aiheuttaman uhkan ja pitää sitä merkittävänä.

Puolustusvoimille esitetään toimivaltuutta puuttua teknistä laitetta tai voimakeinoa käyttäen lennokin tai miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun, mikäli sen lennosta aiheutuu uhkaa maanpuolustukselle tai puolustusvoimien toiminnalle. Laissa olisi säännökset toimivaltuudesta Puolustusvoimien käytössä olevilla alueilla ja niiden ulkopuolella. Puolustusvoimat voisivat toimia:

1) Lentävän laitteen lähestyessä puolustusvoimien käytössä olevaa aluetta (esim. varuskunta) tai väliaikaisessa käytössä olevaa aluetta (esim. sotaharjoitusalue) tai sellaista ilmatilan rajoitusaluetta, jolla puolustusvoimien alue sijaitsee.

2) Puolustusvoimille säädetyn turvaamistehtävän suojaamiseksi.

3) Mikäli lentävän laitteen liikkumisen tai muiden olosuhteiden perusteella on todennäköistä, että se vaarantaa maanpuolustusta, Puolustusvoimien toimintaa, tai jos sen kulkuun puuttuminen on välttämätöntä hengen tai terveyden suojaamiseksi *yleisellä paikalla.*

Toimittaessa yleisellä paikalla olisi toimintatavoista aina sovittava poliisin kanssa erikseen. Lisäksi esityksessä on huomioitu yhteistyö Viestintäviraston ja muiden viranomaisten kanssa. Toimivaltuuksien käyttö liittyisi aina Puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen ja sotilasviranomainen käyttäisi aina lain edellyttämää suhteellisuusharkintaa. Tehtäviä hoitavat henkilöt olisivat myös asianmukaisesti koulutettuja.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

11.9.2018

Teija Pellikainen/ Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö

Miehittämättömän ilmailun uhkaan vastaavaa teknologiaa kehitetään jatkuvasti. Lakiesityksessä esitetyt säännökset ovat tekniikkaneutraaleja, eli ne jättävät tilaa erilaisille vaihtoehdoille. Esityksessä on huomioitu tekniseen vaikuttamisen ja tietosuojaan liittyvä rajapinta, sekä arvioitu lakiehdotusta huolellisesti perustuslain kannalta.

Puolustusvoimien investointien tehokkaan käytön kannalta on tärkeää, että sääntelyä kehitetään täsmällisemmäksi. Säädösmuutoksista johtuen ei esitetä lisämäärärahaa. Säädösmuutoksista johtuvat investoinnit ja henkilöresurssit pystytään kohdentamaan kehittämisohjelmien puitteissa osana Puolustusvoimien normaalia toimintaa.

Esitykseen sisältyvät lakiehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi